

Fra: "Amund Kind" <Amund.Kind@bondelaget.no>
Sendt: fredag 21. november 2025 12.17.13
Til: "NVE Postmottak" <nve@nve.no>
Kopi: "Kåre Larsen" <Kare.Larsen@bondelaget.no>; "Jan Thorsen" <Jan.Thorsen@bondelaget.no>; "Anders Løverød" <andersloverod@gmail.com>; "Bygdepolitisk nestleder VTBU (bp.vestfold@gmail.com)" <bp.vestfold@gmail.com>; "Hans Jørgen 2" <jolser6666@gmail.com>; "Hans Jørgen Olsen Røren" <jolser@online.no>; "Hans Kristian Berge (hk-be@online.no)" <hk-be@online.no>; "Inger Synøve Johnsen" <insyhe@hotmail.com>; "Karin Langaas" <kalan@online.no>; "Kristian Bårdsen Løwe" <kristian.lowe@gmail.com>; "Lene Bråtejorde Leder VBK" <leder.vbk@gmail.com>; "Oline Knutsen, Leder VTBU" <leder.vestfold@gmail.com>; "Sondre Kåsin Moskvil" <sondremoskvil@gmail.com>; "Una Edland" <unaedland@hotmail.com>
Emne: Høringsuttalelse - melding om ny 420 kV forbindelse Bamble–Porsgrunn–Tønsberg, samt de 3 konsesjonssakene Gulliåsen transformatorstasjon, Askehaug transformatorstasjon og Tønsberg transformatorstasjon

Til NVE

Gjennestad 21.11.25

Høring av melding om ny 420 kV forbindelse Bamble–Porsgrunn–Tønsberg, samt de 3 konsesjonssakene Gulliåsen transformatorstasjon, Askehaug transformatorstasjon og Tønsberg transformatorstasjon

Vestfold Bondelag takker for tilsendt høringsbrev, og muligheten til å gi innspill til planleggingen av ny kraftlinje gjennom fylket og konsesjon til 3 tilhørende transformatorstasjoner.

Uttalelsen gjelder sånn sett flere saker

- www.nve.no/20440/A (Tønsberg transformatorstasjon, Statnett)
- www.nve.no/20468/A (Gulliåsen transformatorstasjon, Lede)
- www.nve.no/25737/A (Askehaug transformatorstasjon, Lede)
- Samt melding fra Statnett om ny 420 kV kraftledning Bamble–Porsgrunn– Tønsberg www.nve.no/19315/A.

Vi har sendt høringsbrevet til berørte lokallag, og bedt dem om å vurdere om de vil gi innspill. I tillegg har vi sendt ut e-post til alle grunneiermedlemmer i de lokallaga som kan bli berørt av bygging og endring i forbindelse med nye trafostasjoner i Gulliåsen og på Askehaug. Vi var også til stede på høringsmøtet i Lardal.

I denne saken velger Vestfold Bondelag å fokusere på prosess og hvordan ny kraftlinje og nye transformatorstasjoner bør legges for å skape minst mulig heftelse og konsekvenser for berørte bønder og norsk matproduksjon.

Prosess og berørte grunneiere

Etablering av ny 420kv linje fra Bamble til Tønsberg med tilhørende trafostasjoner er et stort tiltak som får store konsekvenser for enkeltpersoner og samfunn fra det bygges og

langt inn i framtida. Det er særdeles viktig at det brukes den tid som trengs på planlegging, utredninger og involvering av grunneiere og andre direkte berørte. Det er viktig å understreke behovet for godt samarbeid med grunneierne i videre planleggingsprosess, og i gjennomføringsfasen. Alle berørte grunneiere må bli kontaktet direkte, med mulighet for reell påvirkning og befarings dersom de ønsker det. Det kan gjelde plassering av master og eventuelle støttevaier, riggområder m.m. slik at prosjektet gir minst mulig konsekvenser for landbruksdrift, matproduksjon og vern av dyrket mark. Ut fra henvendelse fra et medlem registrerer vi at det i forbindelse med Askehaug trafostasjon planlegges riggområder som er i konflikt med grunneiers landbruksdrift.

Berørte grunneiere må tilbys advokatbistand i samråd med avdeling for regnskap og juridisk rådgiving (RJR) hos Norges Bondelag, og vi forventer at Bondelagets standardavtaler legges til grunn i videre prosess.

Nødvendige tilpasninger til et moderne landbruk

Norsk landbruk er i en rivende utvikling med hensyn til større maskiner, mer effektiv drift og sterk satsing på presisjonslandbruk. Denne utviklingen vil bare fortsette, og forsterke seg framover. Når det gjelder presisjonsjordbruk og droner, velger vi å vise til deler av høringsuttalelsen fra Hedrum Bondelag, som allerede er sendt inn og som er godt dokumentert med referanser;

1.Presisjonsjordbruk – risiko for RTK-/GNSS-forstyrrelser

Lågendalen (og resten av Vestfold) er et viktig **radkulturområde**, med stor produksjon av **potet og grønnsaker**. Disse kulturene krever:

- Styrt **radføring med RTK-presisjon (± 2 cm)**
- Gjentatt kjøring i **samme spor** gjennom sesongen
- Presis **variabel tilførsel** av næring og plantevern
- Dokumentasjon og sporbarhet i produksjonskjeden

Statnett beskriver selv at traseen krysser **noen av de største sammenhengende jordbruksarealene i Vestfold**. Erfaringer fra Sverige og Finland viser at høyspentledninger kan gi:

- **Multipath-refleksjoner** av GNSS-signaler ¹
- **Varierende RTK-nøyaktighet nær mast og linje** ²
- **Sporavvik på 5–40 cm**, som i radkulturer er tilstrekkelig til å gi store avlings- og kvalitetsavvik. ³

Konsekvensene i praksis er betydelige. Selv små avvik i RTK-presisjon kan føre til skjeve rader, noe som gjør høstingen betydelig mer krevende og øker svinnet. Ved plantevern og gjødsling kan avvikene gi både overlapp og underdosering, noe som igjen øker behovet for kjemikalier eller gir dårligere plantehelse. I tillegg kan forskyvning av kjørespor føre til at maskinene ikke følger etablerte faste spor, noe som fører til økt jordpakking og dermed svekket jordstruktur og avlingsgrunnlag over tid. Avvik ved gjentatt kjøring fører også til betydelig direkte avlingstap som følge av nedtrækking. Dette er **ikke omtalt i meldingen**.

Krav:

Konsekvensutredningen må inkludere en egen **GNSS/RTK-utredning**, med:

- Feltmålinger av GNSS- og RTK-nøyaktighet langs trasealternativene
- Vurdering av mastehøyder og spennkurver over dyrka mark
- Tiltak for å sikre stabil RTK-funksjon
- Kompensasjon for dokumenterte driftsulemper

2. Droner – presisjon, bærekraft og framtidig drift

Landbruket arbeider aktivt for å redusere klimagassutslipp og kjemikaliebruk. **Droner** er en sentral del av denne omstillingen, og brukes allerede eller er under innfasing til:

- Telling av vilt
- Leting etter rådyrkalver i slåtteeenger før slått
- Kartlegging av biomasse, næringsstatus og tørkestress
- Planlegging av variabel tildeling av gjødsel og plantevern
- Punktsprøyting og lavdoserte flatebehandlinger
- Direkte gjødsling fra drone
- Forsøk med såing fra drone er allerede i gang

420 kV-ledninger kan påvirke dronedrift på flere måter. For det første kan magnetfeltet rundt ledningen forstyrre dronens kompass og magnetometer, noe som gir ustabile flymønstre og i verste fall nødmanøvre. I tillegg kan refleksjoner og signalstøy føre til GNSS-feil, særlig i lav flyhøyde, noe som er kritisk ved arbeid over radkulturer hvor presis posisjon er avgjørende. Det kommer også inn juridiske og sikkerhetsmessige begrensninger som kan innebære at deler av jordet ikke kan benyttes til droneoperasjoner. **Dette er ikke omtalt i meldingen, og må derfor utredes særskilt.**

Krav:

Konsekvensutredningen må:

- Dokumentere driftsmessige begrensninger for droner under og nær linjen
- Beskrive konsekvenser for presisjons- og bærekraftstiltak
- Vurdere behov for **økonomisk kompensasjon** der dronebruk blir teknisk eller sikkerhetsmessig umulig

Referanser - Se uttalelse fra Hedrum Bondelag

Høyde under kraftlinjene over innmark er svært viktig

Maskiner og redskap «pakkes sammen» ved kjøring på vei, og åpnes når de kommer ut på jordet. De har etter hvert blitt ganske høye, og de største treskerne nærmer seg nok 5 meter ute på jordet. Det finnes flere tall for krav til høyde. «Forskrift om elektriske forsyningsanlegg med veiledning fra DSB» angir 7 meter over veier og parkeringsplasser m.m, for faser, og 6 meter for jordingskabel. Over terreng for øvrig er det 6 meter for faser og 4 meter for jordingskabel. Det står også at det i landbruksområder hvor det kan forventes at det benyttes høye maskiner skal ledningshøyden tilpasses dette. Ut fra dette, og forventninger om at maskiner også framover blir større, må det være et minimumskrav på 7 meter under kablene over dyrket mark.

Valg av trasé

Vestfold Bondelag ønsker ikke å peke på en foretrukket trasé. Vi forventer at begge traseer, 2 og 4 utredes på lik linje, selv om det i informasjonsmøtene ble antydning at Statkraft mente den østre korridoren var mest interessant. Vi noterer oss at Hedrum Bondelag også ønsker utredning av alternativ 5, og E18 parallellføring. Vi ber også om at elektromagnetiske felt utredes nærmere dersom traseen går tett på driftsbygninger med husdyr.

Dersom Lede ikke ønsker å overta eksisterende 300kv trasé, forutsettes det at den fjernes og at grunneierne kan disponere arealet sitt som før båndlegging.

Avslutningsvis vil vi understreke at jordvern er viktig for Vestfold Bondelag og våre medlemmer. Vi støtter Jordvern Vestfolds innspill som på en god måte viser at jordvern absolutt ikke bare er en interesse som er viktig for bøndene. Jordvern er en nasjonal samfunnsinteresse som berører matsikkerhet, klima, naturmangfold og beredskap. Å ta vare på matjord er en investering i framtidig trygghet og sjølforsyning, og krever en helhetlig tilnærming i all arealforvaltning.

Vi forstår at det vil være svært vanskelig å gjennomføre disse prosjektene uten at det berører matjord, men ber om at det hensyntas så langt som mulig. Minner også om at det i Vestfold settes krav om at det må lages en plan for jordflytting i de tilfellene at matjord berøres av annen arealbruk.

Med vennlig hilsen Vestfold Bondelag v/

Amund Kind

Organisasjonssjef
Mobil +47 924 19 910
Sentralbord 33 36 32 00

Meld deg inn i Norges Bondelag

www.bondelaget.no/vestfold
www.grontfagsenter.no

Fra: nve@nve.no <nve@nve.no>

Sendt: fredag 26. september 2025 15:32

Til: Norges Bondelag <Bondelaget@bondelaget.no>

Emne: Høring av søknader. NVEs referanse: 202116102-16

Til Norges Bondelag

Vedlagt følger dokument **202116102-16 Høring av søknader** fra **NVE - Norges vassdrags- og energidirektorat**.

